

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2009-2010

13 OKTOBER 2009

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 met betrekking tot de aanrekening van de belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen en brugpensioenen

(Ingediend door de heer Wouter Beke c.s.)

TOELICHTING

A. Belastingvermindering voor pensioenen en vervangingsinkomsten

Het Wetboek van de inkomstenbelastingen (WIB 1992) voorziet in een belastingvermindering voor pensioenen en vervangingsinkomens (1). Hieronder vallen pensioenen, werkloosheidsuitkeringen en ziekte- en invaliditeitsuitkeringen.

De hoogte van de belastingvermindering is afhankelijk van de aard van de inkomsten en het feit of het netto-inkomen al dan niet uitsluitend uit deze inkomsten is samengesteld.

Op de belastingen met betrekking tot pensioenen en vervangingsinkomsten worden de volgende verminderingen toegepast (2):

— als het netto-inkomen uitsluitend uit pensioenen of andere vervangingsinkomsten bestaat: 1 861,42 euro (basisbedrag 1 344,57 euro) (artikel 147, eerste lid, 1°, WIB 1992);

— als het netto-inkomen gedeeltelijk uit pensioenen of andere vervangingsinkomsten bestaat: een gedeelte van het in het vorige punt bedoelde bedrag,

(1) Artikelen 146 tot 154 WIB 1992.

(2) Artikel 147 WIB 1992 (bedragen voor aanslagjaar 2010, inkomstenjaar 2009).

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2009-2010

13 OCTOBRE 2009

Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992 en ce qui concerne l'imputation de la réduction d'impôt pour allocations de chômage et prépensions

(Déposée par M. Wouter Beke et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

A. Réduction d'impôt pour pensions et revenus de remplacement

Le Code des impôts sur les revenus (CIR 1992) prévoit une réduction d'impôt pour pensions et revenus de remplacement (1). Relèvent de cette catégorie: les pensions, les allocations de chômage et les indemnités d'invalidité.

Le montant de la réduction d'impôt dépend de la nature des revenus et de la question de savoir si le revenu net est constitué exclusivement ou non de ces revenus.

Sur l'impôt afférent aux pensions et aux revenus de remplacement, sont accordées les réductions suivantes (2):

— lorsque le revenu net se compose exclusivement de pensions ou d'autres revenus de remplacement: 1 861,42 euros (montant de base 1 344,57 euros) (article 147, alinéa 1er, 1°, CIR 1992);

— lorsque le revenu net se compose partiellement de pensions ou d'autres revenus de remplacement: une quotité du montant visé au point précédent, propor-

(1) Articles 146 à 154 du CIR 1992.

(2) Article 147 du CIR 1992 (montants pour l'exercice d'imposition 2010, année de revenus 2009).

welk gedeelte evenredig is met de verhouding tussen, enerzijds, het nettobedrag van de pensioenen en de andere vervangingsinkomsten en, anderzijds, het netto-inkomen (artikel 147, eerste lid, 2°, WIB 1992); (1) (2)

— als het netto-inkomen uitsluitend uit werkloosheidsuitkeringen ingevolge tijdelijke werkloosheid bestaat: 1 861,42 euro (basisbedrag 1 344,57 euro);

— als het netto-inkomen gedeeltelijk uit werkloosheidsuitkeringen ingevolge tijdelijke werkloosheid bestaat: een gedeelte van het in het vorige punt bedoelde bedrag, welk gedeelte evenredig is met de verhouding tussen het nettobedrag van de werkloosheidsuitkeringen ingevolge tijdelijke werkloosheid enerzijds en het netto-inkomen anderzijds;

— als het netto-inkomen uitsluitend uit werkloosheidsuitkeringen bestaat (artikel 147, eerste lid, 7°, WIB 1992):

a) voor een belastingplichtige die alleen wordt belast: 1 861,42 euro (basisbedrag 1 344,57 euro);

b) voor de echtgenoten samen wanneer een gemeenschappelijke aanslag wordt gevestigd: 2 173,45 euro (basisbedrag 1 569,96 euro);

— als het netto-inkomen gedeeltelijk uit werkloosheidsuitkeringen bestaat (met uitsluiting van de werkloosheidsuitkering voor tijdelijke werkloosheid): een gedeelte van de in het vorige punt vermelde bedragen, welk gedeelte evenredig is met de verhouding tussen het nettobedrag van de werkloosheidsuitkeringen enerzijds en het netto-inkomen anderzijds (artikel 147, eerste lid, 8°, WIB 1992);

— als het netto-inkomen uitsluitend uit wettelijke ziekte- en invaliditeitsuitkeringen bestaat: 2 389,45 euro (basisbedrag 1 725,98 euro) (artikel 147, eerste lid, 9°, WIB 1992);

— als het netto-inkomen gedeeltelijk uit wettelijke ziekte- en invaliditeitsuitkeringen bestaat: een gedeelte van het in het vorige punt vermelde bedrag, welk gedeelte evenredig is met de verhouding tussen

(1) Met uitsluiting:

a) van het loon dat bij de nieuwe werkgever wordt verkregen of van het inkomen dat uit een nieuwe zelfstandige beroepsactiviteit wordt verkregen, in geval van het verkrijgen van:

b) van de activiteitsinkomsten, in geval van het verkrijgen door een belastingplichtige die de wettelijke pensioenleeftijd heeft bereikt, van een wettelijk pensioen dat het bedrag bedoeld in artikel 154, § 2, 1° WIB 1992, niet overschrijft of in geval van het verkrijgen van een overlevingspensioen.

(2) Onder activiteitsinkomsten als bedoeld in het artikel 147, eerste lid, 2°, wordt verstaan de beroepsinkomsten verminderd met: 1° de in artikel 23, § 1, 5°, WIB 1992, bedoelde inkomsten; 2° de vergoedingen verkregen tot volledig of gedeeltelijk herstel van een tijdelijke derving van inkomsten.

tionnelle au rapport qu'il y a entre, d'une part, le montant net des pensions et des autres revenus de remplacement et, d'autre part, le montant du revenu net (article 147, alinéa 1er, 2°, CIR 1992); (1) (2)

— lorsque le revenu net se compose exclusivement d'allocations de chômage résultant d'un chômage temporaire: 1 861,42 euros (montant de base 1 344,57 euros);

— lorsque le revenu net se compose partiellement d'allocations de chômage résultant d'un chômage temporaire: une quotité du montant visé au point précédent, proportionnelle au rapport qu'il y a entre, d'une part, le montant net des allocations de chômage résultant d'un chômage temporaire et, d'autre part, le montant du revenu net;

— lorsque le revenu net se compose exclusivement d'allocations de chômage (article 147, alinéa 1er, 7°, CIR 1992):

a) pour un contribuable imposé isolément: 1 861,42 euros (montant de base 1 344,57 euros);

b) pour les deux conjoints, lorsqu'une imposition commune est établie: 2 173,45 euros (montant de base 1 569,96 euros);

— lorsque le revenu net se compose partiellement d'allocations de chômage (à l'exclusion de l'allocation pour chômage temporaire): une quotité des montants visés au point précédent, proportionnelle au rapport entre, d'une part, le montant net des allocations de chômage et, d'autre part, le montant du revenu net (article 147, alinéa 1er, 8°, du CIR 1992);

— lorsque le revenu net se compose exclusivement d'indemnités légales d'assurance en cas de maladie ou d'invalidité: 2 389,45 euros (montant de base 1 725,98 euros) (article 147, alinéa 1er, 9°, du CIR 1992);

— lorsque le revenu net se compose partiellement d'indemnités légales d'assurance en cas de maladie ou d'invalidité: une quotité du montant visé au point précédent, proportionnelle au rapport entre, d'une part, le

(1) À l'exclusion:

a) du salaire obtenu chez le nouvel employeur ou du revenu issu d'une nouvelle activité professionnelle en tant qu'indépendant, dans le cas de l'obtention:

b) des revenus d'activités, dans le cas de l'obtention par un contribuable qui a atteint l'âge légal de la retraite, d'une pension légale qui ne dépasse pas le montant visé à l'article 154, § 2, 1°, du CIR 1992, ou dans le cas de l'obtention d'une pension de survie.

(2) On entend par « revenus d'activités » visés à l'article 147, alinéa 1er, 2°, les revenus professionnels diminués: 1° des revenus visés à l'article 23, § 1er, 5°, du CIR 1992; 2° des indemnités obtenues en réparation totale ou partielle d'une perte temporaire de revenus.

het nettobedrag van de wettelijke ziekte- en invaliditeitsuitkeringen enerzijds en het netto-inkomen anderzijds (artikel 147, eerste lid, 10°, WIB 1992).

Artikel 150 WIB 1992 regelt de verdeling van de belastingvermindering voor pensioenen en vervangingsinkomsten. De inkomsten van gehuwden en wettelijk samenwonenden worden afzonderlijk in aanmerking genomen voor de berekening van de belastingvermindering, behalve voor wat de werkloosheidsuitkeringen betreft. De werkloosheidsuitkeringen worden op deze wijze dus zwaarder belast voor een belastingplichtige die gehuwd of wettelijk samenwonend is dan voor een belastingplichtige die feitelijk samenwoont.

B. Grondwettelijk Hof

Het Grondwettelijk Hof sprak zich recentelijk uit over een prejudiciële vraag in deze materie (1).

De rechtbank van eerste aanleg te Luik stelde volgende vraag :

« Is artikel 150 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, zoals van toepassing vanaf het aanslagjaar 2005, in zoverre het bepaalt dat de belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen moet worden berekend « voor beide echtgenoten samen » terwijl de andere verminderingen die zijn bepaald in de onderafdeling waarvan het genoemde artikel deel uitmaakt « per belastingplichtige » moeten worden berekend, bestaande met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, vermits het aldus (en enkel wat de werkloosheidsuitkeringen betreft) een verschil in behandeling invoert tussen gehuwde of wettelijk samenwonende belastingplichtigen en feitelijk samenwonende belastingplichtigen, terwijl die twee categorieën van personen zich, behalve wat hun « burgerlijke staat » betreft, in een soortgelijke situatie bevinden ? ».

Het Hof zegt voor recht :

« Doordat het bepaalt dat de belastbare inkomens van gehuwden of wettelijk samenwonenden worden samengeteld, schendt artikel 150, eerste en tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, zoals het werd vervangen bij artikel 37 van de wet van 10 augustus 2001 en vervolgens gewijzigd bij artikel 97 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. ».

Het Hof oordeelt dat de juridische toestand van een samenwonende die is gehuwd of die een verklaring van wettelijke samenwoning heeft afgelegd, verschilt van die van een samenwonende die noch gehuwd, noch wettelijk samenwonend is, zowel wat zijn plichten jegens de persoon met wie hij samenwoont als wat zijn

montant net des indemnités légales d'assurance en cas de maladie ou d'invalidité et, d'autre part, le montant du revenu net (article 147, alinéa 1er, 10°, du CIR 1992).

L'article 150 du CIR 1992 règle la répartition de la réduction d'impôt pour pensions et revenus de remplacement. Les revenus des contribuables mariés et cohabitants légaux sont envisagés séparément pour le calcul de la réduction d'impôt, sauf en ce qui concerne les allocations de chômage. Les allocations de chômage sont donc, de cette manière, imposées plus lourdement pour un contribuable marié ou cohabitant légal que pour un contribuable cohabitant de fait.

B. La Cour constitutionnelle

La Cour constitutionnelle s'est récemment prononcée sur une question préjudicielle qui lui a été posée en la matière (1).

Le tribunal de première instance de Liège a posé, la question suivante :

« L'article 150 du Code des impôts sur les revenus, tel qu'il est applicable à partir de l'exercice d'imposition 2005, est-il, en ce qu'il dispose que la réduction d'impôt pour allocations de chômage doit être calculée « ensemble pour les deux conjoints » alors que les autres réductions prévues par la sous-section dont ledit article fait partie doivent être calculées « par contribuable », compatible avec les articles 10 et 11 de la Constitution, étant donné qu'il établit ainsi (et à propos des seules allocations de chômage) une différence de traitement entre les contribuables mariés ou cohabitants légaux et des contribuables cohabitants de fait alors que ces deux catégories de personnes se trouvent, hors la question de leur « statut civil », dans une situation semblable ? ».

La Cour a dit pour droit :

« En ce qu'il prévoit l'addition des revenus imposables des époux ou des cohabitants légaux, l'article 150, alinéas 1er et 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, tel qu'il a été remplacé par l'article 37 de la loi du 10 août 2001, puis modifié par l'article 97 de la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations, viole les articles 10 et 11 de la Constitution. ».

La Cour a jugé que la situation juridique d'un cohabitant marié ou ayant fait une déclaration de cohabitation légale diffère de celle d'un cohabitant qui n'est ni marié, ni cohabitant légal, tant en ce qui concerne ses obligations vis-à-vis de son cohabitant qu'en ce qui concerne sa situation patrimoniale. Ces

(1) Grondwettelijk Hof, arrest nr. 65/2009 van 2 april 2009.

(1) Cour constitutionnelle, arrêt n° 65/2009 du 2 avril 2009.

vermogensrechtelijke toestand betreft. Die verschillen kunnen, wanneer zij verband houden met het doel van de maatregel, een verschil in behandeling tussen die twee categorieën van samenwonenden verantwoorden. Het beschreven doel dat ter verantwoording van het onderscheid wordt ingeroepen, met name het moduleren van de voordelige fiscale behandeling van vervangingsinkomsten om ervoor te zorgen dat mensen de nodige stappen nemen om actief deel te nemen of te blijven deelnemen aan de arbeidsmarkt, kan het verschil in behandeling niet verantwoorden. De wijze van samenleving kan het streven naar re-integratie op de arbeidsmarkt immers niet beïnvloeden.

Om voorgaande reden wordt het WIB 1992 aangepast en in overeenstemming gebracht met de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Het artikel schaft de recentelijk ingevoerde belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen in het kader van tijdelijke werkloosheid af. Aangezien er een algemene oplossing voor de situatie van de ongelijke behandeling tussen gehuwden/wettelijk samenwonenden en feitelijk samenwonenden, in het kader van de berekening van de belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen, wordt getroffen, zijn deze bepalingen niet langer nodig.

Artikel 3

Past artikel 150 WIB 1992, dat de verdeling van de belastingvermindering voor pensioenen en vervangingsinkomens regelt, in geval van een gemeenschappelijke aanslag, aan. De inkomsten van gehuwden en wettelijk samenwonenden worden afzonderlijk in aanmerking genomen voor de berekening van de belastingvermindering, behalve voor wat de werkloosheidsuitkeringen betreft. Het Grondwettelijk Hof achtte deze wetsbepaling ongrondwettelijk. Daarom worden voortaan ook deze inkomsten afzonderlijk in aanmerking genomen.

Artikel 4

Het betreft een technische aanpassing naar aanleiding van artikel 2 van het wetsvoorstel.

Wouter BEKE.
Elke TINDEMANS.
Hugo VANDENBERGHE.
Tony VAN PARYS.

*
* *

différences peuvent, lorsqu'elles sont liées au but de la mesure, justifier une différence de traitement entre ces deux catégories de cohabitants. L'objectif qui est invoqué pour justifier la distinction, à savoir la modulation du traitement fiscal favorable des revenus de remplacement afin de faire en sorte que les gens effectuent les démarches nécessaires pour participer activement ou pour rester actifs sur le marché du travail, ne permet pas de justifier la différence de traitement. En effet, le mode de cohabitation ne peut influencer la volonté de réinsertion sur le marché du travail.

Pour ces motifs, il y a lieu d'adapter le CIR 1992 pour le mettre en conformité avec la jurisprudence de la Cour constitutionnelle.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

L'article supprime la réduction d'impôt instaurée récemment pour les allocations de chômage dans le cadre du chômage temporaire. Ces dispositions n'ont en effet plus lieu d'être étant donné que l'on instaure une solution générale qui résout le problème de la différence de traitement entre les contribuables mariés ou cohabitants légaux, d'une part, et les cohabitants de fait, d'autre part, dans le cadre du calcul de la réduction d'impôt pour allocations de chômage.

Article 3

L'article adapte l'article 150 CIR 1992, qui règle la répartition de la réduction d'impôt pour les pensions et revenus de remplacement, en cas d'établissement d'une imposition commune. Les revenus des contribuables mariés et cohabitants légaux sont envisagés séparément pour le calcul de la réduction d'impôt, sauf en ce qui concerne les allocations de chômage. La Cour constitutionnelle a estimé que cette disposition du code était inconstitutionnelle. C'est la raison pour laquelle ces revenus seront désormais, eux aussi, envisagés séparément.

Article 4

Il s'agit d'une adaptation technique faisant suite à l'article 2 de la proposition de loi.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 147, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, laatst gewijzigd bij de wet van 27 maart 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de bepalingen onder 5° en 6° worden opgeheven;

2° de bepaling onder 7° wordt vervangen als volgt:

« 7° als het netto-inkomen uitsluitend uit werkloosheidsuitkeringen bestaat: 1 344,57 euro »;

3° in de bepaling onder 8° worden de woorden «, met uitsluiting van de in 5° bedoelde werkloosheidsuitkeringen, » opgeheven.

Art. 3

In artikel 150 van hetzelfde Wetboek, laatst gewijzigd bij de wet van 27 maart 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden «, met uitzondering van de vermindering voor werkloosheidsuitkeringen als bedoeld in artikel 147, eerste lid, 7° en 8°, » opgeheven;

2° het tweede en derde lid worden opgeheven.

Art. 4

In artikel 151 van hetzelfde Wetboek, laatst gewijzigd bij de wet van 27 maart 2009, worden de woorden « de verminderingen voor werkloosheidsuitkeringen bedoeld in artikel 147, eerste lid, 5° tot 8°, » vervangen door de woorden « de verminderingen voor werkloosheidsuitkeringen bedoeld in artikel 147, eerste lid, 7° en 8°, ».

1 juli 2009.

Wouter BEKE.
Elke TINDEMANS.
Hugo VANDENBERGHE.
Tony VAN PARYS.

PROPOSITION DE LOIArticle 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 147, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, modifié en dernier lieu par la loi du 27 mars 2009, sont apportées les modifications suivantes:

1° les 5° et 6° sont abrogés;

2° le 7° est remplacé par le texte suivant:

« 7° lorsque le revenu net se compose exclusivement d'allocations de chômage: 1 344,57 euros »;

3° au 8°, les mots «, à l'exclusion des allocations de chômage visées au 5° » sont abrogés.

Art. 3

À l'article 150 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 27 mars 2009, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l'alinéa 1er, les mots «, à l'exclusion de la réduction pour allocations de chômage visée à l'article 147, alinéa 1er, 7° et 8°, » sont abrogés;

2° les alinéas 2 et 3 sont abrogés.

Art. 4

À l'article 151 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 27 mars 2009, les mots « les réductions pour allocations de chômage visées à l'article 147, alinéa 1er, 5° à 8°, » sont remplacés par les mots « les réductions pour allocations de chômage visées à l'article 147, alinéa 1er, 7° et 8°, ».

1er juillet 2009.